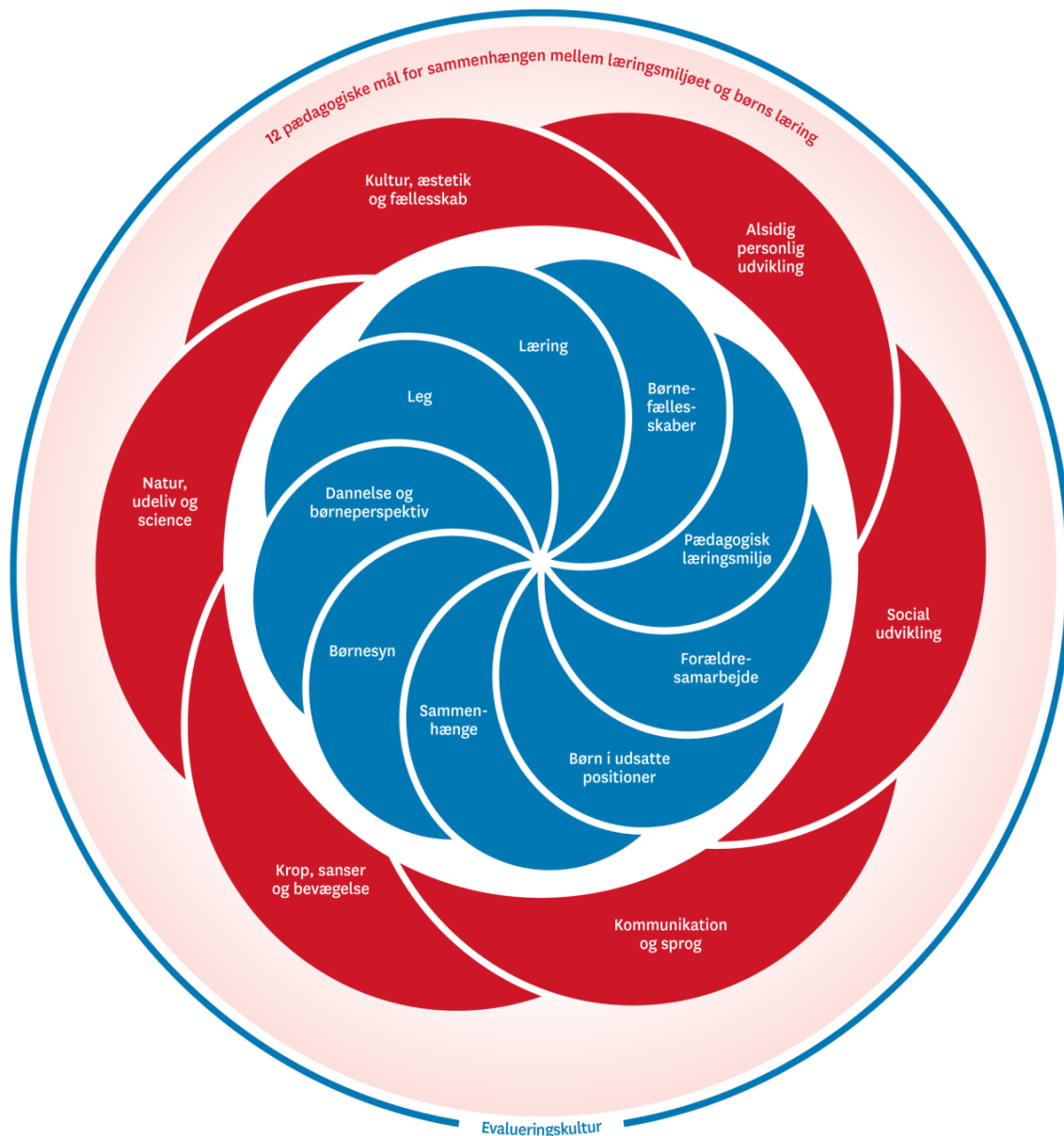

Pædagogisk læreplan for børnehuset Trørød 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede](#)

[pædagogiske læreplan, Rammer og indhold.](#)

Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Trørød børnehus er et dejligt stort børnehus fuld af liv, med børn der leger og lærer. Vi har 150 børn der er tilknyttet vores fire portaler, i to børnehaveportaler og to vuggestueportaler.

Vi har udsigt til skoven som benyttes dagligt, når de forskellige børnegrupper på skift tager ud for, at udforske naturen.

Børnehuset er opdelt i mindre læringsgrupper om formiddagen samt i børnenes spisegrupper. Hver af grupperne har tilknyttet faste voksne, da vi derved sikrer en tæt relation mellem barn og voksen samt opnår, at skabe et roligt læringsmiljø.

Det giver pædagogerne muligheden for, at have en større indsigt i jeres barns trivsel og udvikling, så vi kan se hvad de kan nu og hvad de skal i gang med at lære.

Arbejdet tydeliggør, hvor vi kan hjælpe og støtte netop jeres barn og, hvor vi kan arbejde med at udvikle kvaliteten i de små læringsmiljøer, der skabes hele dagen. De små læringsmiljøer er med til at sikre læring kl. 7-17.

Vi arbejder målrettet med pædagogik, leg og læring så vi sikrer et ensartet tilbud til alle børn. Målet er, at skabe en sammenhæng mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring. Vi er optaget af at skabe lige muligheder for leg og læring.

Vi arbejder hver dag med at skabe læringsmiljøer der er sjove og spændende, så børnene har lyst til at være deltagende og lære noget.

Vi arbejder med bevidstheden om at alle børn er naturlig nysgerrige og de lærer gennem positive relationer til os og børnefællesskabet.

Vi er optaget af at understøtte barnets spor, med blik på, at børn godt selv kan være med til at skabe et læringsmiljø.

I Trørød børnehus er vi optaget af, hvordan vi med vores viden om hvordan børn lærer- bedst kan lærer dem noget.

Vi er optaget af mantraet "den der handler får kompetencen", så hvordan støtter vi børnene i, deres deltagelsesmuligheder og deltagerbetingelser i læreprocesserne?

De voksne strukturerer sig, så de bedre kan matche børnenes behov og kan være mere nærværende med børnene.

Det gør vi ved at gribe børnenes naturlige nysgerrighed i forhold til eksempelvis Hvorfor fryser vandet til is om vinteren, når vi sætter det ud? eller i et lille planteprojekt hvor vi planter solsikkekerner med en gruppe børn og et barn spørger "hvor er solsikken"? og vi understøtter børnenes gåpåmod i forhold til, at lege og lære noget nyt, ved at støtte dem i at øve sig.

Vi har fokus på barnets egen aktive læreproces. Det skal være meningsfuldt for børn at deltage, alle børn vil rigtig gerne gøre noget der er rigtigt og vigtigt, så de kan føle sig som en del af et fællesskab. F.eks. at hjælpe hinanden, dække bord osv.

Vi ser rigtig mange ressourcer i børnefællesskabet, og vi er optaget af, at børn lærer at se, lytte og forstå hinandens forskelligheder.

Pædagogisk læreplan

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Vi ser grundelementerne i de styrkede læreplaner som vores faglige viden og positionering, set ud fra det enkelte barn og børnegruppens behov.

I Trørød børnehus er vi pædagogisk optaget af, at barnesynet er defineret som at det at være barn har en værdi i sig selv. Dette gør vi ved at understøtte det enkelte barns læreproces med udgangspunkt i det barnet allerede kan. Vi understøtter dette ved at følge barnets spor og vi møder barnet positivt når de inviterer os eller andre børn ind i dialogen, relationen eller legen. Det er med til at barnet føler sig værdsat.

Vi tilbyder fire forskellige læringsrum og nogle gange går vi foran barnet i legen/ aktiviteten når vi tilbyder vokseninitieret leg/ læring. Det er der, vi sætter en ramme for legen samtidig med at vi er aktive medspillere for at vise vejen med vores faglig viden om, hvad barnet eller børnegruppen har brug for, at lære i disse lege/ aktiviteter.

Andre gange går ved siden af barnet som f.eks , når vi skal kunne understøtte en ny kompetence som barnet er ved at lære, eller vi gerne vil støtte barnet i en ny tillært kompetence.

Vi lytter til børnene og tager dem alvorligt og spørger dem hvordan de forskellige aktiviteter eller lege er har været . Vi bruger f.eks fire smileys, der giver udtryk forskellige følelser , til at give alle børn mulighed for, at vise hvad de mener om en aktivitet eller lign. De får en post - it og mulighed for at gå op og sætte den på f.eks en glad smiley, hvis de syntes det har været sjovt. (billede) Vi reflekterer ud fra børnenes tilbagemeldinger og arbejder med udviklingen fra refleksion på aktiviteten og bruger den til selvreflektionen. Sådan finder vi ud af, hvad kan vi gøre bedre til næste gang.

Det brede læringsbegreb stiller hele tiden vores faglighed i spil, og derfor tilbyder vi forskellige læringsrum . Vi arbejder ud fra en viden om, at børn godt selv kan være med til at skabe et læringsmiljø når vi er nysgerrige på det enkelte barnets initiativer og vi værdsætter barnets intentioner.

Et lille eksempel er at vi har en aktivitet en eftermiddag det et tilbud om et tegnebord og et barn taber proppen til tussen , barnet kravler ind under bordet for at samle den op, og dugen gør ,at det føles som en hule. Nu giver barnet udtryk for hellere at ville lave hule og de andre børn virker begejstrede, så tegnebordet pakkes ned og der bygges huler. Vi følger her barnets spor.

Børnefællesskabet er en ressource som tilbyder rigtig mange forskellige kompetencer og det er vigtigt, at vi hjælper børnene med at spille deres egne kompetencer ind. Alle børn har noget godt at

tilbyde, som andre børn kan lære noget af. Nogle børn skal bare have mere støtte end andre i en given kontekst. Vi er optaget af at børnene lærer at se, lytte og forstå hinandens forskelligheder.

Pædagogisk læringsmiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vi tilbyder forskellige typer af lege- og læringsmiljøer som støtter børns forskellige behov . Børnene mødes i forskellige fællesskaber i løbet af en dag .

1. Organiserede læringsrum.

Vi arbejder målrettet med de overordnede seks læreplanstemaer og ser grundelementerne som vores faglige viden og positionering set ud fra børnegruppens behov. (se vores hjemmeside – dokument om styrkede læreplaner)

Vi arbejder med ugeplaner og små læringsgrupper, for bedre at kunne skabe kvalitet i tilbuddet, med opmærksomhed på det enkelte barns behov og muligheden for at støtte børnene i deres læreprocesser.

Når vi arbejder med læreplanstemaerne, er vi optagede af børns læreprocesser og mål. Vi er optaget af hvad skal der til, for at støtte barnets læreproces, og for at nå de mål vi arbejder efter? Hvordan kommer vi derhen?

Her er det de målrettede aktiviteter der er tilrettelagt og vi sætter rammen, vi understøtter og udfordre børnene.

2. Friere læringsrum.

Børns leg bruger vi som et friere læringsrum , hvor vi har en mere tilbagetrukket rolle. Her observerer vi hvad børnene er optaget af i legen og hvad vi kan hjælpe børnene med i læreprocessen.

Det er en kunst at være god til at lege, og der er mange ting barnet skal øve sig i at mestre som f.eks. dialog, fleksibilitet, det at kunne føre og følge.

Børns venskaber opstår når de opdager, hvad de kan lære af hinanden i legen. Her bliver vi inviteret ind i børnenes læringsrum på deres betingelser i deres leg. Den børneinitierede leg. (se lille film på Rudersdal kommunes hjemmeside).

3. Friere læringsrum m. en trækplaster aktivitet.

Vi arbejder med den didaktiske aktionslæringsmodel og vores tema er læring 7-17, start oktober 2018 - juni 2019. Vi vil gerne blive dygtigere til at arbejde didaktisk, hvilket betyder vi arbejder med mål for børns læreprocesser og børns læring.

Vi arbejder med refleksion over egen læring, positionering og faglige udvikling.

Evaluering er med til at understøtte læreprocesserne og vi tager learnings point med os i fremtidige projekter.

Vi arbejder i små grupper om eftermiddagen i hjerterummet, i personalestuen og i mødelokalet. Vekselvirkning mellem børne - og Vokseninitierede leg.(lille film på Rudersdal kommunes hjemmeside)

Børnemål:

Målet er at alle børn får mulighed for aktiv deltagelse i børnefællesskaber.

Vil se efter følgende tegn:

- At barnet er i samspil med andre børn og voksne.
- At børnene viser tegn på, at det er en sjov og spændende aktivitet (leg) og de gerne vil være deltagende.

Voksenmål:

Målet er at vi understøtter børns deltagelse i børnefællesskaber.

Vi vil se efter følgende tegn:

- At det pædagogiske personale fastsætter rammerne gennem deres positionering.
- At de voksne vurderer og respekterer barnets til og fra valg (selvbestemmelse).
- At skabe synlige, tydelige og attraktive læringsmiljøer (med fokus på fællesskaber og læring 7-17 med prøve aktioner)

4. Hverdagens små læreprocesser.

I vores Børnehus arbejder vi struktureret, det betyder at meget af vores hverdag er i faste rutiner, så de voksne ved hvor de fysisk skal placerer sig. Det giver ro og overskud til, at vi kan positionerer os i relation til barnets behov og læreprocesser.

Målet er, at skabe et ensartet tilbud og lige muligheder for læring og at have bevidstheden om, at det kræver noget forskelligt.

Vi har mange rutiner og vi ser her muligheden for, at arbejde med børns egne læreprocesser. Her er der er tid til gentagelser, at øve sig, udvikle sig og lære. Vi skal skabe rammerne for de fælles læreprocesser i rutinerne, med fokus på, hvad børnene kan lære at hjælpe hinanden med, og at blive nysgerrige på hvad de kan lære af hinanden i børnefællesskabet.

Vi arbejder med bevidstheden om at børn lærer af nærværende og engagerede voksne, der har tid til at understøtte det enkelte barn i leg, lærerprocesser og børnefællesskaber.

Vi ser frem til, at samarbejde med jer som forældre om det fælles ansvar vi har for, at jeres barn trives og udvikler sig. Vi skal sammen hjælpe jeres barn med at få lyst til, at lege og lære i fællesskaber.

Alle børn lærer ved at vi understøtter dem i "den der handler får kompetencen" .Børn kan mere end vi tror.

Samarbejde med forældre om børns læring

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi har så vidt muligt daglig dialog med forældre omkring børnenes trivsel og udvikling. Ud over det bruger vi også BørnRuden flere gange om ugen, hvor vi inddrager forældrene i deres børns oplevelser, læring og trivsel i børnehaven.

Vi lægger også billeder ud, således at forældrene kan se hvad deres barn laver i børnehaven og vi bruger også billederne til at opfordre forældrene til at spørge ind til deres egne barns fortælling af hvad de har lavet i børnehaven.

Vi bruger Hjernen og Hjertet som dialog redskab for samarbejdet med forældrene, hvor vi har et dialogmøde med forældrene med udgangspunkt i deres barns trivsel, sprogvurdering og dialogprofil.

Vi har også et forældremøde for alle forældre i børnehuset, hvor vi følger op på børnenes trivsel og vores arbejde med dem. Derudover holder vi, i august måned, et café-møde for alle forældre i storebørns-gruppen, hvor vi fortæller om de temaer vi skal igennem med de kommende skolebørn. Her har vi en særlig forventning om et samarbejde med forældrene.

Børn i udsatte positioner

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Sammenhæng til børnehaveklassen

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

For at skabe sammenhæng for børnene, så arbejder vi i børnenes sidste år i børnehaven mere koncentreret med skoleforberedende læring i storebørns-gruppen. Storebørns-gruppen består af to aldersopdelte børnegrupper, hvor vi gennem det pædagogiske arbejde, med udgangspunkt i Filur, giver børnene et ensartet tilbud for læring inden skolestart.

De aldersopdelte børnegrupper giver mulighed for at skabe et pædagogisk læringsmiljø og et børnefællesskab, hvor det fælles tredje er at de alle skal i skole sammen.

Arbejdet med Filur er børnenes første introduktion til den rammesatte læring som de kommer til at møde i skolen. Filur skaber et børnemiljø, hvor der er rammesat læring uden facit, hvor børnene øver sig på at huske og genfortælle, lytte til hinanden og vente på tur. Når vi arbejder med Filur, arbejder vi med henblik på at få børnene til at tro på egne evner og vise nysgerrighed, således at de tør møde nye udfordringer. Dette gør vi gennem en anerkendende tilgang til det enkelte barns aktuelle udviklingszone.

Med Filur som rammesættende for læringen i storebørns-gruppen kommer vi ind over alle læreplanstemaerne og vi har derudover også selv koblet flere turer og aktiviteter på vores måde at arbejde med Filur. Disse aktiviteter udspringer fra de temaer som er rammesættende for Filur og åbner op for et pædagogisk læringsmiljø der hele tiden er i bevægelse. I denne sammenhæng inddrager vi også børnenes perspektiv, hvor vi løbende hører deres mening med de aktiviteter og turer vi laver, således at de også bliver aktive medspillere i egen læring.

Projektplan :

Fra 1. maj til sep. arbejder vi på, at få børnene samlet som en gruppe. Vi arbejder målrettet efter, at og at få dannet et tilhørsforhold og et fællesskab hos børnene med henblik på og at gøre dem klar til at starte op på filur.

Vi arbejder med Filur fra september til og med februar, hvor vi har fokus på dialog og dialogisk læsning. Vi bruger f.eks. historien om Mimbo Jimbo, der går ud i verden for at finde sin slægt. Her har vi koblet projektet "her bor jeg" på, hvor hvert enkelt barn viser hvor de bor.

Vi arbejder med, at børnene skal øve sig på at kunne sidde og koncentrere sig på en bunden opgave. Vi arbejder meget med at styrke deres sociale kompetencer, personlige udvikling og relationer. Derudover har vi fokus på, at børnene skal kunne forstå og handle på en kollektiv besked.

Vi har gennem hele året et godt samarbejde med skolen og vi bruger deres legeplads. Vi bliver inviteret til teater og til en dag hvor børnene skal prøve at være i børnehaveklasse. Vi får løbende, gennem hele året, tilbud fra vores naturvejleder der er tilpasset aldersgruppen.

I marts og april måned er vi med til et overgangsprojekt, som bliver afholdt af naturvejledere, hvor vi er ude i skoven i tre dage med andre kommende skolebørn. Det er et projekt om skovmatematik og børnefællesskaber. Ud over det mødes vi med børn fra andre børnehuse til fælles lege i skoven eller på skolen.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Trørød Børnehus bruger vi bl.a. den lokale kirke ved juletid. I kirken deltager de ældste børnehavebørn. Der synges salmer og vi hører jule evangeliet.

På andre tidspunkter i løbet af året benytter vi os af kirkens åbne døren og kigger ind. I dette organiseret læringsrum taler vi om kirken og ser hvad der gemmer sig bag de små ruder. Tilbage i Børnehuset, sagde et barn, som tydeligvis var påvirket af budskabet; om de andre voksne egentlig vidste, at Jesus var død?

Derudover benytter vi os af kommunens kulturelle tilbud så som teater, Gl. Holtegaard, Skovmærket- et tilbud om natur og science aktiviteter, bibliotek og den lokale biograf.

Vi bruger 'Tag med bogen', som inspiration til turer og tilegner os derigennem viden om vores nærmiljø og hvordan vi kan bruge det.

I starten af december pynter vi juletræet på Trørød Torv med eget pynt.

Vi bruger stederne i lokalsamfundet som læringsmiljøer og arbejder efterfølgende videre hjemme i Børnehuset for at drage sammenhæng mellem børns miljøer.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det æstetiske børnemiljø:

I det psykiske miljø tilrettelægger vi arbejdet med børnene i små grupper, så der er plads og rum til at enkelte barn kan trives og udvikles. Vi er opmærksomme på den anerkendende tilgang til hinanden, den gode kommunikation og dialogen mellem os.

Vi er bevidste om vores rolle som medskaber til et godt miljø, hvor man som barn, forældre og ansat føler sig velkommen og set.

En fortælling fra et lille solsikke eventyr:

Hvert år dyrker vi solsikker i Trørød Børnehus. Vi gemmer frøene og tørrer dem til året efter. Vi nulrer solsikkekerne ud af hovederne, tørret dem og gemmer dem i glas vinteren over.

Når foråret kommer, sår vi frøene, mærker jorden med vores hænder, vander frøene, ser dem spire, prikler dem forsigtigt ud, sætter dem i mere jord og følger dem vokse.

Vi kigger på billeder af solsikker og printer dem ud, så vi ved, hvad vi skal kigge efter. Vi følger dem vokse i glasmontren, sætter store insekter ved dem og taler med børnene om dyrelivet og solsikkernes vækst.

Vi har en solsikke stående, så børnene kan se og mærke, hvad spirene bliver til. Solsikkerne vokser i små mælkekartoner i vindueskarmen og efter et par uger, sætter vi solsikkerne på legepladsen, passer dem og ser dem vokse. Børnene er medskaber af deres eget æstetiske læringsmiljø og det er til stor glæde.

Vi skaber og tilpasser de fysiske rammer efter det pædagogiske mål. I børnehuset har vi indrettet læringsmiljøer, som kan ændre karakter efter børnenes interesse, det skaber genkendelighed, fordybelse og tryghed.

I Børnehuset vægter vi æstetik højt. Fysisk dokumenterer vi børnenes aktiviteter og børnenes kreationer i glasmontrer og på vægge, hvor børnene kan vise forældre og andre børn hvad de er optaget af.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Hvilke tegn ser vi på at vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes alsidige personlige udvikling?

- At barnet på egen hånd etablerer en relation til et andet barn via fx. legen og forbliver i den.
- At barnet udvikler et nysgerrigt, undersøgende og eksperimenterende forhold til livet og verden.
- At barnet udvikler kendskab til sig selv og andre mennesker.
- At barnet kan udvise tro på egne ideer og har mod på at forfølge dem.

Praksisfortællinger fra hverdagen:

En lille gruppe vuggestuebørn på 1-2 år er på tur til engen. Det er sommer, græsset er højt og vådt af dug. Pædagogerne stopper op ved et væltet træ, hvor biller, myrer og edderkopper lever. Pædagogen siger, "hvad mon der er her i det væltede træ"? Børnene betragter træet fra klapvognen og pædagogen rækker armene frem og hjælper de børn som har mod på komme ned fra klapvognen. Olivia på 1 år rækker armene frem og bliver hjulpet ned. Hun går forsigtigt hen til træstammen hvor pædagogen sidder på hug. Olivia tager forsigtigt sin hånd mod træstammen og pædagogen siger, "ja du kan godt, hvor er du modig, der er en edderkop." Pædagogen tager den lille edderkop op i hånden og Olivia mærker den. Olivia smiler og får edderkoppen op i sin egen hånd og hviner af glæde, da edderkoppen løber i hendes hånd.

Melias som lige er startet i vuggestuen, sidder og betragter verdenen fra klapvognen, han vil ikke ned. Pædagogen tager lidt vådt græs i hånden og Melias mærker det. Pædagogen siger, "græsset er vådt, skal jeg hjælpe dig med at prøve at sidde i det?" Melias er afventende men rækker alligevel armene op og pædagogen hjælper ham ned i det våde græs. Melias græder, da det er en ukendt følelse, men pædagogen tørrer hans hænder og siger, "jeg hjælper dig, se nu tørrer jeg dine hænder, hvor er du god til at sidde i græsset." Melias falder til ro og sammen med pædagogen mærker de græsset. Næste gang turen går til engen, vil Melias ned fra klapvognen, da de kommer til engen.

Børns deltagelses muligheder i legen.

Fire piger på 3 år har efter eftermiddagsmaden, valgt at lege med togbanen i den lange gang. Pigerne går i gang med at bygge med ligeud- skinner, hængebroer og drejeskinner. Emily og Nora

bygger og Indy kører med et af togene, Lotte betragter pigerne bygge. Lotte siger ikke noget, sidder og kigger. Togbanen er nu lang og Nora, Indy og Emily beslutter at nu er den færdig og de begynder at køre med togene. Pludselig siger Lotte mijau.. og krummer sig sammen som en lille kat. Pigerne kigger op fra deres togvogne, som kører lystigt frem og tilbage på skinnerne. Indy, Emily og Nora forvandler med èt deres tog til katte og med katte-lyde leger alle fire piger nu kattelæg. Lotte siger: "skal vi ikke lege, at jeg var kattermor", pigerne fordeler roller med flere mødre, baby og far kat. Legen forsætter længe og rollerne skifter gennem dialogen.

I vuggestuen maler en lille gruppe børn hver tirsdag. I starten vil Luna ikke have forklæde på, pædagogen siger "vil du male, så skal du have forklæde på". Hvorefter Luna siger ja til at få forklæde på og kommer op til bordet og maler. Denne male seance gentager sig hver tirsdag og efter 4-5 gange, tager Luna på eget initiativ et forklæde og siger "male".

Hvordan tager vores læringsmiljø udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag?

I forhold til det fælles pædagogiske grundlag (side 6), er vi opmærksomme på barnet som individ og barnets nærmeste udviklingszone. Vi møder barnet, der hvor barnet er i sin udvikling.

At barnet sover når det er træt. At barnet sover, til vi i samarbejde med forældrene vurderer at barnet ikke længere har behov for at sove til middag.

Vi møder barnet, når det viser stor interesse for et emne, eks. Elefanter. Vi taler om elefanter, låner bøger, tegner elefanter og tilegner os sammen en viden om elefanter. Vi bruger vores krop til at være elefanter og anerkender barnet i, at det er dejligt at lege elefanter.

For at styrke børnefællesskaberne guider vi børnene til at se og forstå hinanden. fx ved at sætte ord på barnets eller et andet barns følelser. Vi understøtter børnenes leg ved at hjælpe dem videre, hvis der fx opstår en konflikt.

Vi hjælper børnene med at sætte ord på deres følelser og guider dem til at holde samspillet i gang ved dialog. Vi bruger smiler, sur, glad og ked af det, som visuelt viser følelsen barnet måtte have og styrker barnets evne til at udvise empati og mestring af egne følelser.

I små læringsgrupper giver vi plads til at børn kan udfolde sig og udforske sig selv og hinanden i et tillidsfuldt miljø.

Når vi møder børnene i en anerkendende tilgang, udvikler de mod og tro på sig selv, og en forståelse for andre mennesker.

Praksisfortælling:

Elias på 4 år har lavet en legobil som han stolt viser frem til samling om formiddagen. De andre børn er meget nysgerrige, hvad den bil kan og Elias fortæller, at det er en bil, som kan skubbe legoklodser væk. Pædagogen spørger nysgerrigt ind til, hvad bilen mere kan, hvordan han er kommet på ideen og anerkender, at det er en rigtig flot bil og smart fundet på. Efter samlingen, laver vi sammen et læringsmiljø i grupperummet, hvor bilen kan leges med, mange børn leger med og der bygges flere lignende biler. Pædagogen leger med, men det er børnene som styrer legen

og pædagogen der henter materialer til at udbygge legen og hun sætter ord på det der sker. Til frokosten, fortæller børnene om de biler der er bygget og de udstilles.

Hvordan ses den alsidige personlige udvikling i samspil med de øvrige læreplanstemaer?

Når vi arbejder med ét læreplanstema vil vi uundgåeligt også arbejde med andre læreplanstemaer.

I arbejdet med barnets alsidige personlige udvikling, kommer bl.a barnets sociale udvikling samt dets kommunikative evner også i spil.

At arbejde på tværs af læreplanstemaerne hjælper os med at se det enkelte barns fulde potentiale.

Praksisfortælling:

En lille gruppe børn på 3-4 år er i skoven og finder tegn på efterår. Gruppen stopper op og taler om farverne i skoven og børnene henter røde, gule og brune blade til kurven. Nanna går med voksen Mie, i hånden og pludselig udbryder hun, "se Mie, bladene falder ned". Ja, siger Arthur som går ved siden af, "det er ligesom sne". Mie siger, hvorfor mon bladene falder ned fra træerne? Annika som går bag os, siger, "det er fordi det blæser og er efterår."

Vi har science som læreplanstema og undersøger hvad kan flyde og hvad er tyngdekraft. Vi leger med vand, mærker at blive våde, hjælper hinanden med at eksperimentere med kopper, sten, bolde med luft, metal skeer og ser hvad synker og hvad flyder. Børnene mærker, hvad de selv kan med materialerne, sanseligt hvordan vandet føles på huden, de samarbejder med hinanden og de bruger sproget til at kommunikere med hinanden og pædagogen om hvad der sker i processen.

Social udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Hvilke tegn ser vi på at vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes sociale udvikling?

- At alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber og blandt andet herigennem udvikler empati og relationer.
- At barnet viser tegn på at forstå de forskellige sociale omgangsformer der finder sted i hverdagens flere forskellige arenaer.
- At barnet kan mærke egne og andres grænser, samt sige til og fra i forhold til andre børn og voksne og udvikler respekt for andres følelser, oplevelser, intentioner og behov.

Hvordan tager vores læringsmiljø udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag?

I forhold til det fælles pædagogiske grundlag (side 6), er vi opmærksomme på barnet som individ og barnets nærmeste udviklingszone. Vi møder barnet, der hvor barnet er i sin udvikling.

I arbejdet med børns sociale udvikling har vi fokus på både det enkelte barn og børnefællesskaber.

I vuggestuen skal børnene lære helt basale sociale færdigheder som at sige fra overfor andre børn, men også at kunne aflæse når andre børn siger fra.

I vuggestuen danner børnene begyndende relationer, som vi understøtter ved at arbejde i små læringsgrupper.

I børnehaven er fokus på at støtte børn i deres sociale relationer, ved fx små læringsgrupper, hvor en gruppe børn kan fordybe sig i leg og få roen til at styrke relationerne.

Børnehavebørn skal også guides i at forstå andre børns følelser, for herigennem at udvikle empati.

Hvordan ses den sociale udvikling i samspil med de øvrige læreplanstemaer?

Når vi arbejder med ét læreplanstema vil vi uundgåeligt også arbejde med andre læreplanstemaer.

I arbejdet med barnets sociale udvikling, kommer bl.a barnets alsidige personlige udvikling samt dets kommunikative evner også i spil.

Ved en bred læringsforståelse inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer, støttes børn i at udvikle både sociale, personlige, kropslige og kognitive evner og færdigheder.

Praksisfortælling:

I vuggestue og børnehave bruger vi stop tegn og siger stop til hinanden, når vores egen grænse er nået.

I vuggestuen kører Josefine på 2 år på motorcykel ude på legepladsen. Josefine har fart på og stopper op, da hun kan høre en flyvemaskine oppe i luften. Bendik får øje på Josefines motorcykel og går målrettet efter den. Han griver fat i Mortorcyklen og vil køre på den. Josefine skriger højt stop og der kommer en pædagog og hjælper børnene i deres interaktion. Pædagogen sætter sig ned på hug og får øjenkontakt med begge børn, "vil du også køre på motorcykel"? Bendik nikker og siger ja. Pædagogen siger "kom vi finder en anden til dig". Bendik og pædagogen går mod skuret og finder en. Begge børn kører glade videre, pædagogen siger "se, nu kører I stærkt sammen."

I Børnehuset er legen højt prioreret. Legen udfordrer børnene i at indgå i sociale relationer, navigere i legens indhold samt mærke vennernes følelser og intentioner.

Ti børn leger inde i middagsstunden, de er "flyverbørn", mens resten af børnehaven er på legepladsen. To piger Mia og Sif, på 3 år, leger med et stort træskib under et bord. Pigerne har hver en barbie dukke, som de fører rundt på skibet. Pigerne leger at dukkerne er feer og de flyver rundt over skibet og de er meget optaget af legen. Ninna også 3 år, kommer over til pigerne, må jeg være med? "Nej,", siger pigerne. Ninna protesterer og råber til pædagogen, "de siger jeg ikke må være med." Pædagogen sætter sig hen ved pigerne og spørger, hvad de leger. Pigerne fortæller de leger feer, Pædagogen siger "Ninna vil gerne være med i jeres sjove leg," pædagogen venter, smiler og kigger pigerne i øjnene. Pigerne reagerer ikke, pædagogen siger "kan I se Ninna bliver ked af det". Mia kigger på Ninna og siger, "ja, men så kan hun være moren", pædagogen siger til Ninna, hvad synes du om den ide? Ninna udbrøder glad, "jaaa jeg vil gerne være moren". Pædagogen siger til pigerne, "bliver man ked af det, hvis man ikke må være med i legen?" Mia siger, "Ja man bliver den ked af det, ligesom den ked af det smile" og peger op mod den orange grædende smile på væggen. Pædagogen siger, "det var dejligt at Ninna kan lege med. Må jeg også være med"? Ja, siger Ninna, "du kan være kaptajnen". Pædagogen siger "god ide, hvad skal jeg gøre"? Vi leger alle fire med skibet hvor vi er feer, nu med en mor og en kaptajn.

Kommunikation og sprog

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Hvilke tegn ser vi vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes kommunikation og sprog?

- At barnet er nysgerrigt og undersøgende i forhold til nye ord, spørger interesseret ind til forståelsen af ordet, øver udtale samt anvender ordet i den rette sammenhæng.
- At barnet anvender sproget i legen/børnefællesskabet og herigennem danner relationer, indgår i fællesskabet og formår at holde relationen/venskaber.

Hvordan tager vores læringsmiljø udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag?

I forhold til det fælles pædagogiske grundlag (side 6), er vi opmærksomme på barnet som individ og barnets nærmeste udviklingszone. Vi møder barnet, der hvor barnet er i sin udvikling.

I arbejdet med kommunikation og sprog har vi fokus på det enkelte barns potentiale.

Sprog skal tales, leges, synges, læses, rimes og ikke mindst gentages.

Vi arbejder ud fra vores viden om, at børn lærer meget mere, når de deltager i samtaler med turtagning, som de ikke ville lære, hvis de blot lyttede til andre, der talte.

Dvs at der i en samtale skal foregå 5 turtagninger mellem den voksne og barnet, 5 "vippeture" mellem din tur og min tur.

Når vi har fokus på sprog og kommunikation arbejder vi i små læringsgrupper, for herigennem at give plads til at hvert barn får rum til at bruge sproget i et tillidsfuldt miljø.

Vi understøtter børnenes sprog ved at udfordre dem med nye og mere avancerede sætninger og ord. Men også ved at anerkende det sprog barnet allerede har tilegnet sig, fx ved at gentage det barnet siger.

Hvordan ses kommunikation og sprog i samspil med de øvrige læreplanstemaer?

Når vi arbejder med ét læreplanstema vil vi uundgåeligt også arbejde med andre læreplanstemaer.

Arbejdet med sprog og kommunikation foregår i alle aktiviteter i løbet af en dag. Derfor kommer alle 6 læreplanstemaer i spil, helt afhængigt af hvilken aktivitet eller rutine vi er i.

Er vi i skoven, kommer natur og science i spil og er vi i gang med rolleleg, kommer den sociale udvikling i spil.

Praksisfortælling: I vuggestuen arbejder vi med babytegn. Det er håndfagter, der bruges til at understøtte det vi siger verbalt til barnet og den kommunikation vi har sammen.

Olivia på 1 år, sidder og spiser brød ved bordet. Den voksne sidder overfor Olivia og har øjenkontakt med hende. Olivia siger bød.. bød.. den voksne smiler, kigger barnet i øjnene og siger, vil du gerne have brød? Olivia nikker, den voksne rækker brødet til hende og siger, "her er brød, dejligt brød". Olivia tager brødet i brødkurven og den voksne siger, "du tager brød", barnet begynder at spise og den voksne siger "uhm.. brød, smager brødet godt, jeg kan se du kan lide brødet". Barnet smiler til den voksne, som smiler tilbage.

Nå barnet er færdigt med at spise, sidder barnet uroligt på stolen, nu er barnet klar til at komme ned. Den voksne viser med babytegn og siger, "er du færdig, vil du gerne ned"? Barnet kommer ned og den voksne følger barnet med øjnene og hjælper barnet i gang med en ny aktivitet.

Den voksne bruger fokusordet brød, siger det mange gange og efterhåndet eftersiger barnet ordet brød.

I børnehaven bruges sproget hele tiden og i mange forskellige situationer i legen, i rutinerne og i intraktionen mellem børn og voksne. Sproget udvikler sig, bliver mere nuanceret og stille fortløbende andre krav til barnet. Over hele dagen arbejder vi med dialog, vi voksne er nede i børnehøjde og lytter til børnene og giver dem svar efter deres alder og udvikling. Vi arbejder med fokus ord, vi giver barnet ord, vi pakker nye ord ud, smager på dem, siger dem med børnene og spørger nysgerrigt til hvad de betyder og hvad børnene tænker om dem. Vi rimer og rømser, synger og sludrer, vi leger med ordene og opfinder gerne nye. Vi læser dialogisk læsning, hvor vi taler om ord og indhold mens vi læser.

Vi har i tema om bondegården over en måned, vi har hesten som fokus dyr i en uge og taler om alt på hesten, vi skriver ned, hvad vi ved om hesten, har små heste i legen, vi ridder som heste, pakker ord ud om hesten, inddrager hør, halm og legebondegården, hvor vi leger med hestene. Vi taler om hestens manke, hove, hvad den spiser og leger det igen og igen. Vi skriver fokus ord ned, nye ord vi ikke kendte, ord vi kendte og sender dem også hjem til forældrene på børneruden, så der kan tales og leges heste derhjemme.

Fire børn på 3-4 år, sidder ved bordet til frugt og leger med ordene, "hest, fest, næst, bedst" siger de igen og igen og griner efter hver sætning. Pædagogen siger, "hove", "ja" siger Vera, "Hove, sove, nove, borge"... og sådan rimer pigerne igen og igen, på ordene som vi har talt om. At rime udvider sproget og giver muligheder for at tillære sig nye ord.

Krop, sanser og bevægelse

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Hvilke tegn ser vi på at vores pædagogiske læringsmiljø understøtter udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

- At alle børn finder interesse og glæde i at udfordre og eksperimenterer med kroppen på mange forskellige måder.
- At alle børn oplever krops- og bevægelses glæde både i ro og i aktivitet og herigennem bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan tager vores læringsmiljø udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag?

I forhold til det fælles pædagogiske grundlag (side 6), er vi opmærksomme på barnet som individ og barnets nærmeste udviklingszone. Vi møder barnet, der hvor barnet er i sin udvikling.

I arbejdet med udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse, arbejder vi i små læringsgrupper, for at skabe rum til det enkelte barn. Vi understøtter og udfordrer børnene ved at sætte rammerne for motorisk aktivitet der giver forskellige sanselige og kropslige erfaringer. Vi går i skoven, der har en blød og til tider mudret jordbund, løber op og ned af bakker, går balancegang på legepladsen, går på motorikbane i hjerterummet, laver børneyoga og meget mere.

Også i rutinerne er der en masse kropslige erfaringer at gøre sig. Tage tøj og sko af og på, selv kravle op af stigen til krybben i vuggestuen.

Når vi møder børnene positivt og motiverende, understøtter vi bevægelsesglæden.

Eksempel fra hverdagen:

Vi har længe haft fælles bevægelseslege på legepladsen på boldbanen, der har vi gennem længere tid leget de samme lege med ringe og bolde, for at give børnene en genkendelighed og en tryghed. Vi har bl.a. skabt en løbe leg, hvor børnene løber rundt mellem hinanden og hulahop ringe, som ligger på jorden. Den voksne trommer eller klapper og synger "løbe.. løbe... løbe" børnene løber rundt mellemhinanden og ringene og pludselig siger den voksne, "find en ring".. Alle børn skal ind i en ring og stå. Den voksne indsamler et par ringe og børnene løber videre til "løbe.. løbe"sangen. Når der er færre ringe, skal børnene stille sig tæt sammen og holde alle inde i ringen. Legen fortsætter til der er få ringe tilbage.

Børnene elsker legen, det er deres leg, for vi har sammen fundet på den. Alle børn kan deltage og alle bliver inkluderet i fælleskabet, alle får pulsen op og spændingen ved at finde plads i en ring og hjælpe hinanden med at være i ringen er med til at skabe en sammenhæng for børnene. At være betydningsfuld og have en værdi i sig selv, når vennerne siger.. "kom der er plads i vores ring". Børnenes deltagelsesmuligheder udvides og vi kan se at børnenes nu selv starter legen. Der bliver sunget "løbe... løbe... løbe"... sangen rundt i huset, på legepladsen og der bliver udviklet hellesteder af klodser, træstykker og mange andre ting.

Hvordan ses udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse i samspil med de øvrige læreplanstemaer?

Når vi arbejder med ét læreplanstema vil vi uungåeligt også arbejde med andre læreplanstemaer.

I arbejdet med krop, sanser og bevægelse kommer bl.a barnets alsidige personlige udvikling i spil. Når barnet oplever en glæde ved at bruge sin krop og har en oplevelse af at være selvhjulpent, udvikler barnet mod og en tro på sig selv.

Praksisfortælling:

Børnehaven har på skift skovuger, hvor en gruppe er i skoven en uge af gangen. I Solsortegruppen oplevede vi, at skiftet fra kun at skulle tage sandaler og en jakke på til termotøj og regntøj når efteråret kom, var udfordrende for børnene. Der blev kæmpet med tøjet, børnene kaldte på hjælp fra den voksne, nogle børn blev uvenner undervejs og nogle gav op.

Pædagogerne besluttede i samråd med børnene, at vi måtte øve os. Derfor afsatte vi mange formiddage, hvor vi øvede og øvede os i at tage tøjet på. Ved hjælp af billeder talte vi om tøjet, der skal på til årstiden og hvilken slags tøj der skal på.

I små grupper tog vi termobukser, jakke og støvler på, tog det af igen og hængte det op på knagen i garderoben. Vi øvede igen og igen, børnene begyndte at hjælpe hinanden med de stramme termobukser og at få buksebenene ud over støvlerne. Pludselig gik det som en leg og vi kunne sammen grine over det, som var svært og sammen formåede børnene at lykkes om opgaven. Når vi nu skal på tur, klarer børnene selv at få tøjet på og hjælper hinanden. Børne trives godt i selv at kunne og det smitter på mange andre områder i hverdagen, kan vi se og høre.

Natur, udeliv og science

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Hvilke tegn ser vi på at vores pædagogiske læringsmiljø understøtter at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

- At alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen.
- At børnene får en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- At alle børn aktivt udviser interesse for at undersøge naturfænomener i deres omverden, og herigennem får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan tager vores læringsmiljø udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag?

I forhold til det fælles pædagogiske grundlag (side 6), er vi opmærksomme på barnet som individ og barnets nærmeste udviklingszone. Vi møder barnet, der hvor barnet er i sin udvikling.

I arbejdet med natur, udeliv og science inddeler vi børnene i små læringsgrupper, sådan giver vi plads til, at det enkelte barn kan udforske naturen i et roligt miljø med fokus på læring.

Ude i naturen, både på legepladsen, i skov eller strand undersøger vi dyrelivet sammen med børnene. Vi er ude i flere slags vejr, og føler på egen krop hvordan fx regn og sne føles.

Inden for eksperimenterer vi med science og naturen. Vi planter fx solsikker og fryser is.

Science er også en del af vores rutiner og dagligdag. I vuggestuen udforsker børnene fx tyngderaften når de hælder vand ud på bordet.

Hvordan ses natur, udeliv og science i samspil med de øvrige læreplanstemaer?

Når vi arbejder med ét læreplanstema vil vi uungåeligt også arbejde med andre læreplanstemaer.

Når vi har fokus på natur, udeliv og science, kommer alle 6 læreplanstemaer i spil. Især krop, sanser og bevægelse. Det er en sanseoplevelse at være i naturen og børnenes motoriske evner udfordres på en anden måde end inden for.

Praksisfortælling:

I vuggestuen legede vi med vand i en længere periode. At lave science med børn er spændende, da børnenes nysgerrighed og lyst til at udforske er stor. Vi mærkede koldt og varmt vand, vi eksperimenterede med sprøjter og så hvordan frugtfarve kan blandes med vandet og hvad der sker. Børnenes begejstring når vandet skiftede farve, var ikke til at tage fejl af. Børnene hældte vand i poser og frøs vandet i fryseren og vi ventede. Nysgerrigt åbnede vi den meget kolde fryser for at tage vores vand ud. Hvad var der sket? Isklumpernes glatte og kolde overflade blev mærket og undersøgt, hvornår smelter de, hvordan og hvad gør jeg for at få det til at se? Den legende læring der finder sted, ved egen deltagelse, at gøre noget og få ting til at ske, er en vigtig del af det, at udvikle sig som barn, at turde og at erfare. Børnenes hvinende glæde over vandets forvandling, viser os at nysgerrigheden er vakt.

Vi samler skrald i Trørød Børnehus i forbindelse med Danmarks Naturfredningsforenings skraldeindsamlingsuge hvert forår, vi understøtter vigtigheden af, at vi skal værne om naturen og taler med børnene om vigtigheden af, hvordan vi skal bidrage og sætte vores aftryk.

Vi laver sorteringskasser til metal, plastik, glas. Børnene sorterer skraldet vi finder og vi vejer det og sender et samlet resultat til Danmarks Naturfredningsforening. Vi taler om dyrelivet og hvordan det påvirkes af skrald i naturen. Vi taler om naturen ud fra et børneperspektiv, sætter ikke stkræmme eksempler men gør det praksis nært i vores dagligdag året rundt. Vi sår en bæredygtighedstanke og reflekterer og responderer over børnenes oplevelser og tanker.

Vi har indsamlet skrald og talt om genbrugstationen, hvordan skrald kommer til genbrug og om børnenes egne oplevelser med genbrug. Vi bruger fokusord og gentager ordene som genbrug, plastic, metal, glas og indsamle. En morgen sidder Felix og sofie og leger med Lego på gulvet i børnehaven. Pædagogen bliver inviteret ind i børnenes leg, for de har bygget en genbrugsstation og hun må meget gerne lege med. Felix fortæller, at her er bommen til genbrugsstationen og containerne til skrald - glas, plastik og metal. Sofie styrer maskinerne, som kører skraldet rundt på pladsen og Felix lukker borgerne ind på pladsen. Pædagogen får rollen som den, der henter skrald, legeklodser fra kassen. En leg som udvikler sig og flere børn kommer nysgerrigt til, får eller påtager sig roller og med et, er hele gulvet omdannet til en stor skraldestation. Børnene bruger fokusordene og pædagogen gentager dem igen og igen. Vi ser legen gentage sig den næste lange tid.

Hvorfor går vi i skoven og hvordan....Skoven og livet i skoven har stor betydning i Børnehuset. Vi har altid et mål med at gå i skoven, vi ønsker at give børnene en oplevelse af, at skoven er betydningsfuld og at vi skal værne om den og dens dyreliv. Skoven er en sjov legeplads, hvor kroppen kan bruges og udfordres på andre måder. Vi går i skoven for at undersøge og være nysgerrige, eks. Årstider, fugle, insekter, træerne, sneen, dyrespor, regnen, søerne, farverne og meget mere, derfor har vi forstørrelsesglas og insektglas med, for at komme helt tæt på. At turde, at bruge sin krop, at blive tryk og stærk i legen i skoven og at mærke skovens elementer samt undersøge hvad den indeholder og tage skovens materialer med hjem er vigtigt for os.

Kultur, æstetik og fællesskab

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Hvilke tegn ser vi på at vores pædagogiske læringsmiljø understøtter at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

- At alle børn indgår i ligeværdige i forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrund i relationen og legen.
- At alle børn får mulighed for at dele, spejle sig i og fortolke egne og andres livserfaringer og hvor disse oplevelser har en kropslig dimension, fx kropslige fornemmelser og oplevelser.
- At alle børn får mulighed for at deltage i kreative aktiviteter, hvor de prøver forskellige materialer og redskaber af.

Hvordan tager vores læringsmiljø udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag?

I forhold til det fælles pædagogiske grundlag (side 6), er vi opmærksomme på barnet som individ og barnets nærmeste udviklingszone. Vi møder barnet, der hvor barnet er i sin udvikling.

I arbejdet med kultur, æstetik og fællesskab inddeler vi børnene i små læringsgrupper, dette for at give plads til det enkelte barn i et tillidsfuldt miljø.

Vi anerkender det enkelte barn og dets forskelligheder. Når vi møder alle børn med en anerkendende tilgang, viser vi, at alle børn er noget værd på trods af forskelligheder. Vi snakker om traditioner i egne og andres kultur.

I løbet af året har vi forskellige kulturelle aktiviteter og traditioner. Vi har fokus på bl.a. jul, fastelavn og påske, hvor vi fx synger, klippe-klistre og fortæller historier.

I forhold til æstetisk læring, tilbyder vi aktiviteter hvor børnene kan afprøve forskellige materialer. Vi maler, tegner, klipper og modellerer.

Praksisfortælling:

Der holdes dagligt samlinger i små grupper. Børnene har her mulighed for på demokratisk vis, at have mulighed for at ytre sig og få en spirende forståelse af demokratiske processer.

Samlingerne er præget af gentagelser. I vuggestuen synges der de samme sange og i børnehaven taler vi om dagen, årstiden, hvad vi skal spise og hvad vi skal lave i dag. Gentagelserne og genkendeligheden giver børnene en tryk og forudsigelig start på dagen.

I vuggestuen bruger børnene ofte deres hænder og fødder når der skal laves krea. Børnenes deltagelse i eget værk er vigtigt og den taktil sanselige tilgang vægtes højt. Hvad kan jeg mærke, når jeg får tegnet rundt om min fod, hvad kan jeg mærke når jeg maler med mine hænder, laver håndaftryk og laver finger og fodmaling. Derfor ses børnenes hænder og fødder meget som forskelligt ophæng til jul, som haloween pynt, til at visualisere årstid og som en del af barnets fødselsdagsskilt.

Den voksne i gruppen fortæller 3 børn på 1-2 år, at nu skal de i krearummet og male med fødderne. Børnene sætter sig straks og tager strømperne af og løber derefter ud til krearummet. De er klar til at male.

Vi har samlet blade i skoven til krans, vi bruger skovens materialer og viser børnene, at de kan skabe noget smukt med det, som de selv har samlet. Børnene skal efter samling sætte blade på ståltråd. I små grupper kommer børnene op til bordet og deltager i aktiviteten med en voksen.

Arthur og Emil sidder med voksen Lisa og sætter forsigtigt bladene på ståltråden, som let bukkes og danner en løkke. Emil siger, "det er svært, jeg kan ikke". Lisa siger "Jeg vil gerne hjælpe dig, jeg ved du kan." Emil kigger på Lisa og nikker. Lisa holder ståltråden og forsigtigt sætter Emil et efter et bladene på, til der er mange blade og de danner starten af kransen. "Se, du kan godt" siger Lisa, Emil smiler og siger, "nu vil jeg godt selv", Emil fortsætter et stykke tid og siger så, "nu er jeg færdig" Lisa siger "Skal vi hænge den op, så kan du lave videre på den senere?". "Ja", siger Emil og sammen hænger de kransen op på viren i grupperummet. Da Emil går væk fra bordet, siger han til Carl, "Se min krans, den har jeg lavet".

Hvordan ses kultur, æstetik og fællesskab i samspil med de øvrige læreplanstemaer?

Når vi arbejder med ét læreplanstema vil vi uungåeligt også arbejde med andre læreplanstemaer.

Med et fokus på kultur, æstetik og fællesskab kommer bl.a barnets alsidige personlige udvikling også i spil. Børnene tilegner sig viden og erfaringer om sig selv og andre børn på tværs af forskellige kulturer.

Evalueringskultur

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

>Skriv her.<

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

>Skriv her.<